

Bài tập cá nhân tuần 3

Bài 4.14

Xét X_1, X_2 có:

$$\Sigma^{-1} = \begin{bmatrix} \Sigma_{11}^{-1} & 0 \\ 0 & \Sigma_{22}^{-1} \end{bmatrix}$$

$$\text{Do } \Sigma^{-1}\Sigma = \begin{bmatrix} \Sigma_{11}^{-1} & 0 \\ 0' & \Sigma_{22}^{-1} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \Sigma_{11} & 0 \\ 0' & \Sigma_{22} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \Sigma_{11}^{-1}\Sigma_{11} + 00' & \Sigma_{11}^{-1}0 + 0\Sigma_{22} \\ 0'\Sigma_{11} + \Sigma_{22}^{-1}0' & 0'0 + \Sigma_{22}^{-1}\Sigma_{22} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} I & 0 \\ 0 & I \end{bmatrix} = I$$

Khi đó,

$$\begin{aligned} (x - \mu)' \Sigma^{-1} (x - \mu) &= \begin{bmatrix} x_1 - \mu_1 & x_2 - \mu_2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \Sigma_{11}^{-1} & 0 \\ 0 & \Sigma_{22}^{-1} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 - \mu_1 \\ x_2 - \mu_2 \end{bmatrix} \\ &= \begin{bmatrix} x_1 - \mu_1 & x_2 - \mu_2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \Sigma_{11}^{-1}(x_1 - \mu_1) \\ \Sigma_{22}^{-1}(x_2 - \mu_2) \end{bmatrix} \\ &= (x_1 - \mu_1)' \Sigma_{11}^{-1} (x_1 - \mu_1) + (x_2 - \mu_2)' \Sigma_{22}^{-1} (x_2 - \mu_2) \end{aligned}$$

Theo đề bài, ta có $X = \begin{bmatrix} X_1 \\ X_2 \end{bmatrix}$ tuân theo phân phối chuẩn p chiều $N_p(\mu, \Sigma)$ với $|\Sigma| \neq 0$. Với

$$\mu = \begin{bmatrix} \mu_1 \\ \mu_2 \end{bmatrix} \text{ và } \Sigma = \begin{bmatrix} \Sigma_{11} & 0 \\ 0' & \Sigma_{22} \end{bmatrix}. \text{ Khi đó,}$$

$$EX_1 = \mu_1, \text{Var}(X_1) = \Sigma_{11}, EX_2 = \mu_2, \text{Var}(X_2) = \Sigma_{22}$$

Hay là X_1, X_2 tương ứng tuân theo phân phối chuẩn $N(\mu_1, \Sigma_{11}), N(\mu_2, \Sigma_{22})$.

Vậy nên, ta thu được,

$$\begin{aligned} (X - \mu)' \Sigma^{-1} (X - \mu) &= (X_1 - \mu_1)' \Sigma_{11}^{-1} (X_1 - \mu_1) + (X_2 - \mu_2)' \Sigma_{22}^{-1} (X_2 - \mu_2) \\ &= (X_1 - EX_1)' (\text{Var}(X_1))^{-1} (X_1 - EX_1) + (X_2 - EX_2)' (\text{Var}(X_2))^{-1} (X_2 - EX_2) \end{aligned}$$

Mặt khác, áp dụng kết quả bài 4.10(a), ta có:

$$|\Sigma| = \begin{vmatrix} \Sigma_{11} & 0 \\ 0' & \Sigma_{22} \end{vmatrix} = |\Sigma_{11}| |\Sigma_{22}|$$

Từ đó, ta thu được,

$$\begin{aligned}
 f(x) &= \frac{1}{(2\pi)^{p/2}|\Sigma|^{1/2}} e^{-(x-\mu)'\Sigma^{-1}(x-\mu)/2} \\
 &= \frac{1}{(2\pi)^{g/2}(2\pi)^{(p-q)/2}|\Sigma_{11}|^{1/2}|\Sigma_{22}|^{1/2}} e^{-(x_1-\mu_1)'\Sigma_{11}^{-1}(x_1-\mu_1)/2 - (x_2-\mu_2)'\Sigma_{22}^{-1}(x_2-\mu_2)/2} \\
 &= \frac{1}{(2\pi)^{g/2}|\Sigma_{11}|^{1/2}} e^{-(x_1-\mu_1)'\Sigma_{11}^{-1}(x_1-\mu_1)/2} \frac{1}{(2\pi)^{(p-q)/2}|\Sigma_{22}|^{1/2}} e^{-(x_2-\mu_2)'\Sigma_{22}^{-1}(x_2-\mu_2)/2} \\
 &= f(x_1)f(x_2)
 \end{aligned}$$

Đây chính là điều phải chứng minh.

Bài 4.15

Ta xét,

$$\begin{aligned}
 \sum_{j=1}^n (x_j - \bar{x})(\bar{x} - \mu)' &= \left(\sum_{j=1}^n x_j - n\bar{x} \right) (\bar{x} - \mu)' \\
 &= (n\bar{x} - n\bar{x})(\bar{x} - \mu)' \\
 &= 0(\bar{x} - \mu)' \\
 &= 0
 \end{aligned}$$

Tương tự như vậy:

$$\begin{aligned}
 \sum_{j=1}^n (\bar{x} - \mu)(x_j - \bar{x})' &= (\bar{x} - \mu) \sum_{j=1}^n (x_j - \bar{x})' \\
 &= (\bar{x} - \mu) \left(\sum_{j=1}^n x_j - n\bar{x} \right)' \\
 &= (\bar{x} - \mu)(n\bar{x} - n\bar{x})' \\
 &= (\bar{x} - \mu)0' \\
 &= 0
 \end{aligned}$$

Bài 4.16

a) Áp dụng kết quả 4.8, ta có:

$$V_1 = \frac{1}{4}X_1 - \frac{1}{4}X_2 + \frac{1}{4}X_3 - \frac{1}{4}X_4$$

Khi đó,

$$\begin{aligned}
 E(V_1) &= \frac{1}{4}\mu - \frac{1}{4}\mu + \frac{1}{4}\mu - \frac{1}{4}\mu = 0 \\
 Var(V_1) &= \left(\left(\frac{1}{4} \right)^2 + \left(\frac{-1}{4} \right)^2 + \left(\frac{1}{4} \right)^2 + \left(\frac{-1}{4} \right)^2 \right) \Sigma = \frac{1}{4}\Sigma
 \end{aligned}$$

Do đó, phân phối lẽ của V_1 là $N_p(0, \frac{1}{4})$

Tương tự, ta có:

$$V_2 = \frac{1}{4}X_1 + \frac{1}{4}X_2 - \frac{1}{4}X_3 - \frac{1}{4}X_4$$

Khi đó,

$$E(V_2) = \frac{1}{4}\mu + \frac{1}{4}\mu - \frac{1}{4}\mu - \frac{1}{4}\mu = 0$$

$$Var(V_2) = ((\frac{1}{4})^2 + (\frac{1}{4})^2 + (\frac{-1}{4})^2 + (\frac{-1}{4})^2)\Sigma = \frac{1}{4}\Sigma$$

Do đó, phân phối lẽ của V_2 là $N_p(0, \frac{1}{4}\Sigma)$

b) Áp dụng kết quả 4.8, do $X_1, X_2, \dots, X_n$ đều độc lập và cùng phân phối $N_p(\mu, \Sigma)$ nên $\begin{bmatrix} V_1 \\ V_2 \end{bmatrix}$ có phân phối:

$$N_{2p}\left(\begin{bmatrix} (\sum_{j=1}^n c_j)\mu \\ (\sum_{j=1}^n b_j)\mu \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} (\sum_{j=1}^n c_j^2)\Sigma & (\sum_{j=1}^n c_j b_j)\Sigma \\ (\sum_{j=1}^n b_j c_j)\Sigma & (\sum_{j=1}^n b_j^2)\Sigma \end{bmatrix}\right)$$

Ta có:

$$\sum_{j=1}^4 c_j b_j = (\frac{1}{4}\frac{1}{4} - \frac{1}{4}\frac{1}{4} - \frac{1}{4}\frac{1}{4} + \frac{1}{4}\frac{1}{4})\Sigma = 0.\Sigma = 0$$

Thay các kết quả của câu a, ta có phân phối hợp của V_1, V_2 sẽ là:

$$N_{2p}\left(\begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} \frac{1}{4}\Sigma & 0 \\ 0 & \frac{1}{4}\Sigma \end{bmatrix}\right)$$

Bài 4.17

Áp dụng kết quả 4.8, ta có:

$$V_1 = \frac{1}{5}X_1 + \frac{1}{5}X_2 + \frac{1}{5}X_3 + \frac{1}{5}X_4 + \frac{1}{5}X_5$$

Khi đó,

$$E(V_1) = \frac{1}{5}\mu + \frac{1}{5}\mu + \frac{1}{5}\mu + \frac{1}{5}\mu + \frac{1}{5}\mu = \mu$$

$$Var(V_1) = ((\frac{1}{5})^2 + (\frac{1}{5})^2 + (\frac{1}{5})^2 + (\frac{1}{5})^2 + (\frac{1}{5})^2)\Sigma = \frac{1}{5}\Sigma$$

Do đó, phân phối lẽ của V_1 là $N_p(\mu, \frac{1}{5}\Sigma)$

Áp dụng kết quả 4.8, ta có:

$$V_2 = X_1 - X_2 + X_3 - X_4 + X_5$$

Khi đó,

$$E(V_2) = \mu - \mu + \mu - \mu + \mu = \mu$$

$$Var(V_1) = ((1)^2 + (-1)^2 + (1)^2 + (-1)^2 + (1)^2)\Sigma = 5\Sigma$$

Do đó, phân phối lẽ của V_1 là $N_p(\mu, 5\Sigma)$

Hơn nữa,

$$Cov(V_1, V_2) = \left(\sum_{j=1}^5 c_j b_j\right)\Sigma = \left(\frac{1}{5} \cdot 1 + \frac{1}{5} \cdot (-1) + \frac{1}{5} \cdot 1 + \frac{1}{5} \cdot (-1) + \frac{1}{5}\right)\Sigma = \frac{1}{5}\Sigma$$

Bài 4.18

Áp dụng kết quả 4.11, ta có ước lượng hợp lí cực đại cho vectơ trung bình X là:

$$\bar{x} = \frac{1}{4} \left(\begin{bmatrix} 3 \\ 6 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 4 \\ 4 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 5 \\ 7 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 4 \\ 7 \end{bmatrix} \right) = \begin{bmatrix} 4 \\ 6 \end{bmatrix}$$

Ta có ước lượng hợp lí cực đại cho ma trận hiệp phương sai Σ là:

$$\frac{1}{4} \sum_{j=1}^4 (x_j - \bar{x})(x_j - \bar{x})'$$

Trong đó,

$$(x_1 - \bar{x})(x_1 - \bar{x})' = \left(\begin{bmatrix} 3 \\ 6 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} 4 \\ 6 \end{bmatrix} \right) \left(\begin{bmatrix} 3 \\ 6 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} 4 \\ 6 \end{bmatrix} \right)' = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}$$

$$(x_2 - \bar{x})(x_2 - \bar{x})' = \left(\begin{bmatrix} 4 \\ 4 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} 4 \\ 6 \end{bmatrix} \right) \left(\begin{bmatrix} 4 \\ 4 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} 4 \\ 6 \end{bmatrix} \right)' = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 4 \end{bmatrix}$$

$$(x_3 - \bar{x})(x_3 - \bar{x})' = \left(\begin{bmatrix} 5 \\ 7 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} 4 \\ 6 \end{bmatrix} \right) \left(\begin{bmatrix} 5 \\ 7 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} 4 \\ 6 \end{bmatrix} \right)' = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix}$$

$$(x_4 - \bar{x})(x_4 - \bar{x})' = \left(\begin{bmatrix} 4 \\ 7 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} 4 \\ 6 \end{bmatrix} \right) \left(\begin{bmatrix} 4 \\ 7 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} 4 \\ 6 \end{bmatrix} \right)' = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$$

Từ đây, ta có ước lượng hợp lí cực đại cho Σ là:

$$\frac{1}{4} \sum_{j=1}^4 (x_j - \bar{x})(x_j - \bar{x})' = \frac{1}{4} \left(\begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 4 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \right) = \begin{bmatrix} \frac{1}{4} & \frac{1}{4} \\ \frac{1}{4} & \frac{3}{4} \end{bmatrix}$$